

Dinàmica: *El cas de la Sandra i el Toni*¹. La relació amb els/les altres

Dinàmica: *El cas de la Sandra i el Toni*¹. La relació amb els/les altres

*L'estructura de la dinàmica que a continuació es detalla és una proposta de treball que des del Departament de Formació i Prevenció de **SIDA STUDI** suggerim. Aquesta estructura, de la mateixa manera que els conceptes clau que s'hi inclouen, és susceptible de canvi segons el criteri de l'educador/a. Qualsevol aportació, comentari o dubte que vulgueu compartir amb **SIDA STUDI** podeu fer-nos-el arribar a través de l'adreça de correu electrònic n_prevencio@sidastudi.org.*

Objectius

- Facilitar l'expressió de pors, desitjos i dubtes sobre Sexualitat en les relacions d'amistat i de parella
- Promoure la identificació i la verbalització dels aspectes facilitadors i no facilitadors de les nostres decisions, especialment dels que es troben relacionats amb els sentiments/emocions
- Afavorir la percepció, per part dels/de les assistents/es, de la gran influència que té el gènere sobre la nostra manera de pensar i el nostre comportament, evidenciant la seva naturalesa cultural/social
- Qüestionar els estereotips i destacar aquells que es troben en relació amb el gènere i la Sexualitat

Durada: 60 minuts

Destinataris: joves (de dins i fora de l'àmbit escolar)

Espai: una sala prou àmplia per donar cabuda a 3 o més subgrups i on els/les participants puguin seure còmodament

Material: cas escrit, pissarra i fitxes dels personatges (vegeu annex)

Metodologia: *role-playing* i debat dirigit

Desenvolupament de l'activitat

La dinàmica comença amb la lectura de *El cas de la Sandra i el Toni* per part de l'educador/a. Una vegada llegit, es presenten al grup els quatre personatges del relat a través dels dibuixos de les fitxes dels personatges (la Sandra, el Toni, l'amiga de la Sandra i l'amic del Toni). A continuació, s'explica la dinàmica i es realitzen subgrups de quatre persones (un per a cadascun dels personatges de la història)².

¹ Aquesta dinàmica ha estat elaborada per **SIDA STUDI** com a part d'una acció educativa global. Els conceptes clau que s'hi treballen es basen, en moltes ocasions, en els coneixements adquirits en altres dinàmiques anteriors (segons l'ordre en l'esquema de l'acció educativa que **SIDA STUDI** proposa). Si es desitja treballar aquesta dinàmica de manera independent, **SIDA STUDI** recomana que es realitzi una revisió dels conceptes clau tractats en les altres dinàmiques per poder incloure-hi aquells que posseeixin relació amb els que aquí es tracten.

² Abans d'iniciar la distribució de participants en subgrups començarem comptant totes les persones assistents. Una vegada obtingut el nombre total el dividirem entre 4. El resultat d'aquesta divisió indica el nombre de grups a realitzar. Per distribuir els/les participants de manera aleatòria els col·loquem en línia i anem assignant un número de l'1 al número obtingut de la divisió, de manera correlativa. Una vegada arribat a aquest número tornarem a iniciar el compte des de l'1, repetint aquest procés les vegades que fossin necessàries. Un cop tots els/les participants tinguin assignat un número, aquelles persones amb el mateix número s'agruparan en el mateix subgrup i obtindrem així una distribució aleatòria de participants.

Dinàmica: *El cas de la Sandra i el Toni*¹. La relació amb els/les altres

Una vegada formats els subgrups, els/les participants hauran d'assumir el paper d'un dels personatges. Segons el paper que els hagi tocat, hauran d'explicar al grup com se senten (en el cas del Toni i la Sandra) i què en pensen i quines són les recomanacions que els donarien (en el cas de l'amiga de la Sandra i de l'amic del Toni).

A continuació, els/les participants hauran de girar la targeta, llegir el text que hi ha al darrere en veu alta i compartir el que els hagi sorprès amb la resta.

Una vegada compartida la informació de cadascun dels personatges, els/les participants tractaran de trobar un final consensuat a la història.

En acabar aquesta primera part de la dinàmica, es tornarà a formar el grup gran i l'educador/a dirigirà una anàlisi col·lectiva de cadascun dels personatges (començarà per l'amiga/l'amic i acabarà per la Sandra i el Toni), fomentant el debat sobre els conceptes clau de cada personatge. Tot seguit, els/les educadors/es explicaran els continguts relacionats amb cada personatge.

Després de l'anàlisi, cada subgrup compartirà el seu final amb la resta de grups. Els/les educadors/es tancaran la dinàmica amb l'explicació dels conceptes clau relacionats amb el final de la història.

Alternatives:

- Si no hi ha gaires participants, es pot fer un debat general amb tot el grup.
- Si és necessari formar un grup de més de 4 persones, es podran incloure més targetes de l'amic/amiga.
- Per treballar amb més profunditat els aspectes de gènere i les habilitats empàtiques, es poden assignar els personatges d'un sexe determinat als/les participants de l'altre sexe.

Paper de l'educador/a: exposar el cas i guiar-lo per tal d'identificar els tòpics i les etiquetes que es posen als personatges. Moderar el debat proposant reflexions, preguntes i exemples de casos reals.

Escales relacionades³: autoeficàcia i percepció de control, costos i beneficis, actituds envers les mesures preventives, norma subjectiva i percepció de risc i gravetat.

Conceptes clau:

Generals:

- No criminalitzar els comportaments dels personatges
- *Com vull viure la meua sexualitat? i per què vull tenir relacions sexuals?*, com a premisses o preguntes que es formularan en nom dels personatges
- La comunicació i l'empatia com a eines fonamentals en la resolució de conflictes interpersonals

³ Les Accions Educatives de **SIDA STUDI** es basen en el Model ASE (Action Self-Efficacy) proposat per De Vries (1988) com a marc conceptual. Les dinàmiques que les integren i que aquí descrivim es fonamenten sobre un conjunt d'escales, nivells o dimensions que es deriven d'aquest marc teòric i que **SIDA STUDI** recull durant l'avaluació de resultats. Aquest conjunt de dimensions sobre les quals **SIDA STUDI** fonamenta les seves intervencions corresponen a: autoeficàcia i percepció de control, costos i beneficis, coneixements, actituds cap a les mesures preventives, norma subjectiva i percepció de risc i gravetat.

Dinàmica: *El cas de la Sandra i el Toni*¹. La relació amb els/les altres

- La metàfora de “girar la targeta del personatge” com a reflex de la importància d’obtenir més informació sobre una situació, persona o conflicte a través de la comunicació
- No és gens fàcil parlar de sentiments. Els sentiments i la manera de compartir-los com a part de la nostra Sexualitat
- Els errors com a part de l’aprenentatge

Específics per a cadascun dels personatges:

- La pressió del grup com a condicionant de la resposta a la pregunta *per què vull tenir relacions sexuals?* (el Toni i l’amic del Toni).
- El grup d’iguals com a model i/o modelador del nostre comportament. Prenem el grup com a referent o model per tenir determinades conductes i al mateix temps com a corrector o modelador de les conductes ja existents (el Toni i l’amic del Toni)
- Mites i realitats sobre la pastilla de l’endemà (amiga de la Sandra)
- El respecte com a fonament en la parella. L’amenaça del Toni (“Sandra, a la propera no t’escaparàs!”) reflecteix una falta de respecte que de vegades sorgeix sense que l’emissor/a se n’adoni realment i sense que el/la receptor/a el percebi com a tal (el Toni i la Sandra)
- El gènere com a condicionant del comportament. Sentiments i pors similars (o compartits en el cas de la Sandra i el Toni) poden produir conductes diferents quan passen per filtres com el gènere, el context (estar en grup, en parella...), etc. (el Toni i la Sandra)
- El VIH/sida com a por no prioritària en situacions reals com la que proposa el cas davant d’altres tipus de por (vergonya a la nuesa davant d’una altra persona, que l’altre et deixi per no voler fer-ho, què diran la família o els/les amics/amigues, l’embaràs, etc.) (el Toni i la Sandra)
- La fermesa en les decisions: una resposta negativa és una resposta negativa (el Toni i la Sandra)

Finals:

- “Trencar la relació” o “practicar sexe sense que tots dos ho vulguin del tot” com a finals més probables (en tots dos casos sense que els protagonistes s’hagin demanat mútuament per què volien o no volien mantenir relacions sexuals). De vegades, prenem decisions sense saber ben bé el “per què” de les altres persones
- La comunicació i l’empatia com a eines fonamentals en la resolució de conflictes interpersonals. És necessari parlar i escoltar. S’han d’explicar els “perquè” per tal de poder prendre una decisió
- Parlar com a sinònim de valentia. En algunes situacions, la comunicació suposa un esforç que no tothom decideix assumir

Dinàmica: *El cas de la Sandra i el Toni*¹. La relació amb els/les altres

ANNEX

Lectura del cas:

La Sandra té 16 anys i el Toni 17. Van al mateix centre i des de fa un temps s'agraden i surten junts. Es troben molt a gust quan estan junts, parlen de les seves coses, es fan petons i s'acaricien. Fins ara, el màxim que ha passat és que al Toni, alguna vegada, se li ha escapat la mà per sota de la roba de la Sandra.

Al cap d'un temps, el Toni comença a demanar a la Sandra relacions més íntimes, però ella li diu que encara és massa aviat per això, que porten poc temps junts, que li va bé com estan i li diu que no.

En aquelles dates hi ha una sortida amb l'escola de 3 dies (i 3 nits!!!). Quan acaba la sortida, la Sandra està molt contenta perquè el Toni l'ha respectada i això que ha tingut ocasions per passar-se. Quan l'autocar els deixa de tornada a l'escola, el Toni s'ofereix a acompanyar-la a casa. En el moment en què se separen, el Toni li llança una mirada intensa i li diu: "Sandra, a la propera no t'escaparàs!"

Quan la Sandra entra a casa seva, la primera cosa que fa és trucar a la seva millor amiga per explicar-li el que ha passat. El Toni, de camí a ca seva, truca al seu millor amic i li diu que ja la té al sac.

Dinàmica: *El cas de la Sandra i el Toni*¹. La relació amb els/les altres

**Amic
del
Toni**

Amic del Toni

Només ho he fet una vegada i la veritat és que no va ser la bomba.

Els dos estàvem molt nerviosos i res va sortir del tot bé.

El millor de tot va ser poder-ho dir als amics. Ara sóc el "puto amo".

**Amiga
de la
Sandra**

Amiga de la Sandra

Amb el meu xicot ja ho hem fet algunes vegades. Ell ja portava un temps insistint i a jo, la veritat, també en tenia ganes.

Normalment, fem la marxa enrere. Alguna vegada, si ell no s'ha pogut controlar, m'he hagut de prendre la pastilla del dia després.

M'estimaria més prendre les pastilles anticonceptives, però si li digués a ma mare que vull anar al ginecòleg, sospitaria alguna cosa.

Dinàmica: *El cas de la Sandra i el Toni*¹. La relació amb els/les altres

Toni

Toni

La Sandra m'agrada i penso que l'estimo.

Mai no havia sentit això per cap altra persona.

Però alguns dels meus amics ja ho han fet i quan sortim en grup em fan bromes: "que encara no ho heu fet? Què et passa, que no se t'aixeca o què?".

Ja n'hi ha prou. Tinc ganes de poder-los contestar que ja ho fet.

Sandra

Sandra

Estimo el Toni. El perdré si li continuo dient que no? Però no tinc clar si vull fer aquest pas. No fa gaire temps que sortim junts.

Diuen que la primera vegada fa mal. Sortirà bé?

Quin anticonceptiu hem de fer servir? Què dirien els meus pares i a l'escola si ho arribessin a saber?

A més, ell mai no m'ha vista despullada. Quina vergonya!

No, no, no... deixem que passi un temps. No hi ha cap pressa.

SIDASTUDI

Associació declarada d'utilitat pública
Bisbe Laguarda, 4 – 08001 Barcelona
Tel: +34 93 268 14 84 - Fax: +34 93 268 14 84
www.sidastudi.org

